

Asia: VN/5843/2026

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta sekä seurannan vähimmäistiedoista ja vähimmäistiedon hallintamalleista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne tähän tekstikenttään

Pohde kiittää mahdollisuudesta lausua asetusehdotuksesta.

1. Yleiset huomiot asetusluonnoksesta

Pohde pitää asetuksen tavoitteita kannatettavina. Asetus tukee tiedolla johtamisen vahvistamista, kansallisen ohjauksen tietopohjan yhtenäistämistä sekä vertailukelpoisen ja ajantasaisen tiedon saatavuuden parantamista.

Positiivista on, että tietotuotantoa pyritään kokoamaan olemassa oleviin kansallisiin tietolähteisiin ja vähentämään erilliskeruita. Tämä tukee hallinnollisen taakan keventämistä pitkällä aikavälillä.

Samalla Pohde korostaa, että toimeenpano edellyttää merkittäviä panostuksia tiedonhallintaan, tietojärjestelmiin ja tietojen laadun varmistamiseen.

2. Huomiot vähimmäistietosisällöstä

Pohde pitää vähimmäistietojen määrittelyä perusteltuna. Selkeä rajaus keskeisiin ohjaustietoihin parantaa tiedon laatua, vertailtavuutta ja käytettävyyttä.

Kehittämistarpeina Pohde tuo esiin, että tietomäärittelyjen tulee olla valtakunnallisesti yhtenäisiä ja riittävän tarkkoja ennen veloitteiden täysimääräistä käyttöönottoa. Nykyinen tiedontuotanto

perustuu useisiin hajautuneisiin operatiivisiin järjestelmiin, mikä haastaa tietojen yhdenmukaisuuden.

Pohde korostaa strategisen ohjauksen näkökulmasta erityisesti henkilöstö-, talous- ja vaikuttavuustiedon kehittämistä.

3. Huomiot tiedon toimittamisen aikatauluista ja raportoinnista

Asetuksessa esitetty kytkentä valtakunnalliseen ohjauksen vuosikelloon on perusteltu. Se tukee tiedon hyödyntämistä kansallisessa ohjauksessa.

Tiedon ajantasaisuuden parantaminen edellyttää kuitenkin automatisointia, jota ei vielä ole kattavasti käytössä.

4. Huomiot THL:n roolista ja työnjaosta

Pohde pitää THL:n roolin vahvistamista perusteltuna vähimmäistietojen kokoajana ja vertailutiedon tuottajana.

On tärkeää, että hyvinvointialueiden ja THL:n välinen yhteistyö on tiivistä ja vuorovaikutteista. Hyvinvointialueilla tulee säilyä mahdollisuus osallistua tietosisältöjen kehittämiseen.

5. Huomiot tietotuotannon teknisestä toteutuksesta

Pohde pitää tiedonkeruun automatisointia ja rajapintapohjaisten ratkaisujen kehittämistä perusteltuna.

Automatisointi edellyttää kuitenkin merkittäviä investointeja tietojärjestelmiin sekä kansallista tukea niiden toteuttamiseen. Kaikilta osin tekninen valmius ei ole vielä riittävä asetuksen edellyttämään tietotuotantoon.

Pohde korostaa, että velvoitteiden tulee olla realistisia suhteessa käytännön toteuttamismahdollisuuksiin.

6. Vaikutukset hyvinvointialueiden toimintaan

Pohde arvioi, että asetuksella voi olla erityisesti alkuvaiheessa hallinnollista kuormitusta lisäävä vaikutus. Pitkällä aikavälillä kuormitus voi vähentyä, mikäli automatisointi ja tietojen hyödyntäminen kehittyvät tavoitteiden mukaisesti.

On tärkeää välttää päällekkäiset raportointivelvoitteet ja varmistaa, että kansallinen ohjaus tukee hyvinvointialueiden omaa johtamista.

7. Muut huomiot

Pohde korostaa, että asetuksen toimeenpanon tulee edetä vaiheittain siten, että tiedon laatu, kattavuus ja vertailtavuus paranevat hallitusti.

Vuorinen Anu
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue